

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра глобальної економіки

Вдовенко Н. М., Павленко М. М., Дмитришин Р. А., Резнік С. О.

Методичні вказівки

з вивчення дисципліни

«Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОПП «Міжнародна економіка»

спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»

**С.1.01 «Економіка» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»**

КИЇВ - 2026

УДК 339.9:631(072)

*Рекомендовано до видання вченою радою економічного факультету
Національного університету біоресурсів і природокористування України,
протокол № 8 від 03.03.2026 р.*

Рецензенти:

Байдала В. В. доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки Національного університету біоресурсів і природокористування України

Забаштанський М. М., д.е.н., професор, директор ННІ природокористування та гуманітарних наук, Національного університету «Чернігівська політехніка»

Вдовенко Н. М., Павленко М. М., Дмитришин Р. А., Резнік С. О. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С.1.01 «Економіка» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини». К.: НУБіП України. 12 с.

Методичні вказівки розроблено з метою навчально-методичного забезпечення вивчення дисципліни «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка». У виданні висвітлено теоретичні засади аграрної дипломатії та міжнародного аграрного представництва, розкрито особливості їх функціонування в умовах посилення глобальних продовольчих викликів і міжнародної економічної взаємодії. Упорядковано сучасні інструменти міжнародного співробітництва, механізми просування національних аграрних інтересів на світових ринках аграрними аташе, а також визначено методичні підходи до ролі аграрної дипломатії у забезпеченні продовольчої безпеки та розвитку міжнародної торгівлі аграрною продукцією. Методичні вказівки містять поради щодо організації навчального процесу, опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуальних завдань, що сприяє формуванню фахових компетентностей у сфері міжнародної економіки та аграрної політики в умовах глобальних викликів.

УДК 339.9:631(072)

Передрукування заборонено

© Вдовенко Н. М., Павленко М. М., 2026

© Дмитришин Р. А., Резнік С. О., 2026

ЗМІСТ

Передмова	4
1 Теоретичні передумови вивчення дисципліни «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво»	6
2 Теми рефератів та індивідуальних завдань	8
3 Кейс-питання для самостійної роботи здобувачів освіти	9
4 Основні поняття та визначення дисципліни	10

Передмова

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням глобальної взаємозалежності держав, міжнародних агропродовольчих ринків, загостренням геоекономічних викликів і необхідністю забезпечення продовольчої безпеки на національному та глобальному рівнях. За таких умов особливого значення набуває аграрна дипломатія як інструмент реалізації зовнішньоекономічних інтересів держави, формування позитивного міжнародного іміджу аграрного сектору та просування національної сільськогосподарської продукції на світових ринках.

Аграрна дипломатія та міжнародне аграрне представництво виступають складовими сучасної системи міжнародних економічних відносин, оскільки поєднують інструменти економічної політики, міжнародного співробітництва, торговельних переговорів та інституційної взаємодії у сфері сільського господарства. У сучасних умовах зростає роль міжнародних організацій, міждержавних угод, торговельно-економічних місій і дипломатичних інституцій у забезпеченні стабільного розвитку аграрного сектору, диверсифікації експортних ринків та захисту національних виробників.

Метою даних методичних рекомендацій є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння сутності аграрної дипломатії, механізмів міжнародного аграрного представництва та їхньої ролі у забезпеченні ефективної інтеграції країни до глобального аграрного простору. У виданні розглянуто теоретичні засади аграрної дипломатії, базові напрями міжнародної співпраці у сфері сільського господарства, інструменти захисту національних економічних інтересів, а також практичні аспекти реалізації аграрної політики на міжнародному рівні.

Методичні рекомендації спрямовані на забезпечення якісної організації освітнього процесу, розвиток аналітичного мислення та формування професійних компетентностей здобувачів у сфері міжнародної економіки, зовнішньоекономічної діяльності та аграрної політики. Матеріали можуть бути

використані здобувачами освітніх програм економічного спрямування, викладачами та фахівцями, які досліджують питання міжнародного аграрного співробітництва й розвитку аграрного сектору в умовах глобальних викликів.

Вивчення навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти спеціальності С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» С.1.01 «Економіка» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» ОПП «Міжнародна економіка» передбачає формування таких компетентностей.

Компетентності навчальної дисципліни: інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

загальні компетентності (ЗК): ЗК4 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня; ЗК6 – здатність розробляти та управляти проєктами; ЗК8 – здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

спеціальні(фахові) компетентності (СК): СК2 – здатність до професійної комунікації у сфері економіки іноземною мовою; СК5 – здатність визначати ключові тренди соціально-економічного розвитку; СК10 – здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПРН 3 – вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами. ПРН 11 – визначати та критично оцінювати тенденції соціально-економічного розвитку. ПРН 14 – розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

1. Теоретичні передумови вивчення дисципліни «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво»

Навчальна дисципліна «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво» має на меті сформувати у здобувачів вищої освіти системне розуміння сучасних механізмів міжнародної взаємодії у сфері аграрної економіки, ролі дипломатичних інструментів у просуванні національних аграрних інтересів, а також особливостей функціонування міжнародних аграрних ринків в умовах глобалізації та зростання продовольчих викликів.

Навчальна дисципліна спрямована на опанування теоретичних засад економічної та аграрної дипломатії, міжнародного аграрного співробітництва та практичних аспектів представництва країни на світовому аграрному просторі.

Вивчення дисципліни дозволяє:

- ✓ сформувати уявлення про сутність, цілі та інструменти аграрної дипломатії у системі міжнародних економічних відносин; дослідити механізми міжнародного аграрного представництва та роль державних і недержавних інституцій у розвитку зовнішньоекономічної співпраці;

- ✓ проаналізувати сучасні тенденції розвитку глобальних аграрних ринків та вплив геополітичних, економічних і соціальних факторів на міжнародну торгівлю агропродовольчою продукцією; оцінити значення міжнародних організацій, міждержавних угод і торговельної дипломатії у забезпеченні продовольчої безпеки;

- ✓ розвинути навички аналітичного мислення та прийняття стратегічних рішень у сфері міжнародного аграрного співробітництва.

Особлива увага у дисципліні приділяється аналізу інструментів міжнародної економічної та аграрної дипломатії, формуванню експортних стратегій аграрного сектору, механізмам просування національної аграрної продукції на світових ринках, питанням міжнародних переговорів, економічної безпеки та управління ризиками в умовах глобальної нестабільності. В умовах модернізації глобальних продовольчих систем і переходу до принципів

блакитної та циркулярної економіки виникає потреба в формуванні нової концептуальної моделі аграрної дипломатії, здатної інтегрувати економічні, екологічні та соціальні компоненти міжнародного представництва.

Класична модель аграрної дипломатії, орієнтована переважно на підтримку експорту та участь у торговельних переговорах, що не повною мірою відповідає сучасним глобальним викликам, які пов'язані з кліматичною нестабільністю, ресурсними обмеженнями, воєнно-економічною ситуацією, посиленням вимог до забезпечення продовольчої безпеки. В таких умовах аграрна дипломатія та міжнародне аграрне представництво набувають нової якості, поєднуючи функції торговельно-економічної підтримки, інвестиційної координації, науково-технологічної співпраці, просування принципів сталого використання природних і рибних ресурсів. Особливого значення в цих процесах набуває інститут аграрних аташе, який виконує функцію представлення національних інтересів у сфері продовольчої безпеки.

Аграрні аташе дедалі більше залучаються до процесів гармонізації стандартів, просування екологічно відповідального виробництва, розвитку партнерств у сфері аквакультури та блакитної економіки, а також до участі в багатосторонніх переговорах із забезпечення продовольчої безпеки. В умовах геоекономічних викликів аграрні аташе виконують функцію посередників між державою, бізнесом і міжнародними організаціями, сприяючи диверсифікації ринків збуту та зміцненню позицій національного аграрного сектору на міжнародному рівні. Водночас трансформація функціонального навантаження аграрних аташе супроводжується появою нових викликів, пов'язаних із цифровізацією міжнародної економічної взаємодії, зростанням ролі даних у формуванні торговельних рішень та переходом до діджиталізованих платформ і моделей координації продовольчих ринків. Традиційна модель аграрного аташе, що нині ґрунтується переважно на персоналізованих дипломатичних контактах і міжурядових механізмах співпраці, поступово втрачає ефективність в умовах цифрової трансформації глобальних ланцюгів створення вартості.

Таким чином, вивчення курсу «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво» забезпечує формування у здобувачів комплексного бачення міжнародних економічних процесів в аграрній сфері, здатності застосовувати сучасний аналітичний інструментарій для оцінки глобальних тенденцій, а також практичних компетентностей у сфері міжнародної комунікації та представництва економічних інтересів держави на міжнародному рівні.

2. Теми рефератів та індивідуальних завдань

1. Роль аграрної дипломатії у забезпеченні продовольчої безпеки.
2. Теоретичні засади формування та розвитку міжнародного аграрного представництва.
3. Інструменти аграрної дипломатії у сучасній міжнародній практиці.
4. Структура, тенденції розвитку міжнародних аграрних ринків.
5. Геоекономічні виклики та їх вплив на міжнародну торгівлю агропродовольчою продукцією.
6. Механізми просування національної аграрної продукції на міжнародних ринках.
7. Роль міжнародних організацій у регулюванні аграрної торгівлі.
8. Дипломатичні переговори у сфері міжнародного аграрного співробітництва.
9. Зовнішньоекономічна стратегія держави у сфері аграрного експорту.
10. Інституційне забезпечення аграрної дипломатії та міжнародного аграрного представництва.
11. Вплив міжнародних торговельних угод на розвиток аграрного сектору.
12. Аграрна дипломатія як інструмент диверсифікації експортних ринків.
13. Ризики та бар'єри міжнародної аграрної торгівлі.
14. Логістичні аспекти міжнародного руху агропродовольчої продукції.
15. Напрямки розвитку аграрної дипломатії в умовах глобалізації.
16. Міжнародний досвід організації аграрного представництва держав.

17. Аграрна дипломатія України в умовах глобальних викликів.
18. Роль інновацій та цифрових технологій у міжнародному аграрному співробітництві.
19. Перспективи міжнародної співпраці у сфері аграрної економіки.
20. Поняття, роль та функції аграрного аташе у системі міжнародного аграрного представництва.
21. Основні напрями діяльності аграрного аташе у країні перебування.
22. Взаємодія аграрного аташе з дипломатичними установами, бізнесом та міжнародними організаціями.
23. Роль аграрних аташе у просуванні експорту агропродовольчої продукції.
24. Інформаційно-аналітична діяльність аграрного аташе та її значення для аграрної політики держави.
25. Міжнародний досвід функціонування мережі аграрних аташе.
26. Перспективи розвитку інституту аграрних аташе в Україні.

3. Кейс-питання для самостійної роботи здобувачів освіти

Кейс 1. Аграрний аташе у країнах Європейського Союзу

1. Які основні функції виконує аграрний аташе у країнах ЄС?
2. Яким чином аграрний аташе сприяє просуванню національної аграрної продукції на ринок ЄС?
3. Які регуляторні та сертифікаційні вимоги ЄС потребують дипломатичного супроводу?
4. Яку роль відіграє аграрний аташе у вирішенні торговельних спорів та застосуванні нетарифних бар'єрів?
5. Які інструменти економічної дипломатії є найбільш ефективними в умовах європейського ринку?

Кейс 2. Діяльність аграрного аташе у США

1. Які напрями співпраці між аграрним сектором країни та США можуть бути пріоритетними?

2. Як аграрний аташе сприяє залученню інвестицій у аграрний сектор?
3. Яку роль відіграє аналітична діяльність аташе у прогнозуванні кон'юнктури аграрного ринку США?
4. Як дипломатичні механізми можуть використовуватись для розширення експорту агропродукції?
5. Які виклики виникають у процесі просування аграрних інтересів на висококонкурентному ринку США?

Кейс 3. Аграрний аташе в Індії

1. Які особливості аграрного ринку Індії необхідно враховувати у міжнародному аграрному представництві?
2. Яку роль відіграє аграрний аташе у встановленні довгострокових торговельних зв'язків з Індією?
3. Які культурні, економічні та регуляторні фактори впливають на переговорний процес?
4. Як аграрний аташе може сприяти диверсифікації експорту агропродовольчої продукції на індійський ринок?
5. Які перспективні напрями співпраці між аграрними секторами двох країн можуть бути визначені на дипломатичному рівні?

4. Основні поняття та визначення дисципліни

У процесі вивчення дисципліни «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне представництво» здобувачі вищої освіти мають опанувати базовий категоріально-понятійний апарат, що забезпечує цілісне розуміння міжнародних процесів у аграрній сфері та інструментів аграрної дипломатії.

Аграрна дипломатія – це інструмент здійснення зовнішньої політики держави, що охоплює систему переговорних, правових, аналітичних і представницьких засобів, спрямованих на просування національної аграрної продукції на міжнародних ринках в умовах цифрової трансформації глобальних ланцюгів створення вартості, забезпечує захист інтересів аграрного сектору у

зовнішньоекономічних відносинах, створює передумови для професійної діяльності аграрних аташе при дипломатичних і торговельних установах за кордоном, формує багаторівневу модель взаємодії держави з міжнародним середовищем.

Міжнародне аграрне представництво – діяльність державних інституцій, дипломатичних місій і спеціалізованих представників, спрямована на розвиток міжнародного співробітництва, підтримку експорту аграрної продукції, залучення інвестицій та розширення зовнішньоекономічних зв'язків у аграрній сфері.

Аграрний аташе – дипломатичний представник, який здійснює аналітичну, консультативну та комунікаційну діяльність у сфері аграрної політики, сприяє розвитку торговельно-економічного співробітництва, просуванню аграрної продукції та встановленню партнерських зв'язків між державами.

Економічна дипломатія – система інструментів зовнішньої політики держави, спрямована на досягнення економічних інтересів через дипломатичні канали, переговорні механізми та міжнародне співробітництво.

Міжнародний аграрний ринок – сукупність економічних відносин між країнами щодо виробництва, обміну та споживання сільськогосподарської продукції та продовольства на глобальному рівні.

Продовольча безпека – стан економіки, за якого забезпечується стабільний доступ населення до якісної та безпечної продовольчої продукції.

Торгівельна дипломатія – діяльність, спрямована на укладання міжнародних торговельних угод, усунення бар'єрів торгівлі та захист інтересів національних експортерів.

Аграрна зовнішньоекономічна політика – система державних заходів та стратегічних рішень, спрямованих на розвиток експорту, міжнародне позиціонування аграрного сектору та інтеграцію до світових ринків.

Міжнародне аграрне співробітництво – система взаємодії між країнами, міжнародними організаціями та бізнес-структурами з метою розвитку сільського господарства, інновацій і забезпечення продовольчої стабільності.

Навчальне видання

Вдовенко Н. М., Павленко М. М., Дмитришин Р. А., Рєзнік С. О.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**з вивчення дисципліни «Аграрна дипломатія і міжнародне аграрне
представництво» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої
освіти ОПП «Міжнародна економіка» спеціальності
С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини»**

С.1.01 «Економіка» галузі знань

С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»

За авторською редакцією.

Підписано до друку 05.03.2026

Ум.друк.арк. 0,8

Наклад 50 прим.

Зам № 260104

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі НУБіП України

вул. Героїв Оборони, 15, Київ, 03041

тел.: 527-81-55